

1-12*

8/12 indexes 8/12 [Praises of cattle, fables and
 25 JAN 1940 (riddles of Matlala's
 people K34/12
 pp. 1-40³³) Dinonyane Diketo No. 31 5p. (7/6) 1/2

① Sekelere sa matentwana xo kenana se
 remile lepono nthla tša marako, sa re
 phe sa namela mookana, moholiri
 waka nokeng. ② Morwa Mohala kxona
 foka sa kxetha methapa, a
 masaxana a o a bone. Marowa
 nthekwane, nle thuntše ^{ekxowa} ka
 motsoko la thathakxa meletsana,
 bo mmaxo makxoxana ba šala
 ba lela. Phaswa ya Makwa Phaswa
 mokxorô, ba e tlabile ka mošate,
 ba e kataka lela dixobyana,
 madi a seōka xa a kale
 mokotaxane. (Mokotaxane = Pitšana)
 Manalana a bo leputla thaka
 sella seraxeng melodi ya tšwa
 ka difata, basimane ba a
 photha photha melalana. Ba sadi
 ba sexa lesexo, banna ba
 nthša ditête kxorong. Sepitsi se
 rwala nkata se se etela mohodumo
 thaba tše pedi xo ratana
 Thamaxana mokwela se re xo bona
 o tsofala wa thuba metse ya
 batho.

III Dinonwane, ³ Direto No. 31 K34/12

3

405

(Nonwane)

Xobe xo na le monna yo monwane a
na le basadi ba bararo le mpya.
ka tšatši le lengwe monna yo a
yo kxopela byalwa, yare mosadi wa
boraro a šala a e fa mpya ye moroko
wa byalwa. Mpya ye ya tloxa e kitima
e latele monye a yona ere: Huv! huv!
mpya! mpya! Monye waka o ile dinyeto
ka šala ke ija moroko. Ya lela
byalo xo fihtela e bile e tseha
ka motse ouwe. Ke xona monye
mpya e a tloxa nayo a ya nayo
kwa xae. Ka a fihta a bitša
basadi ba xaxe ka otee ka o
tee are na mpya e yaka e filwe
ke mana moroko. Ba itatota ka
boraro bya bona. Monna ke xona
a xothla lešika a rata xo tseba
motho yo a filexo mpya ye moroko.
~~Basadi~~ Mosadi yo wa boraro o
be a na le ngwana o tee
leina la xaxwe e le Mosele.
Monna yo a tšea lešika le
a le thloma bodibeng a le
ba bola.

405
IV

4

K34/12

4

Dinonwane, ~~Dinonwane~~, Direto. No. 31

(Nonwane)

Xwa namela mosadi wa pelê mo
lešikeng le are šika la phala kxax
a, re bone yo a filexo mpaya
moroko, Ontata, Ontata, kxaxoxa.
Xwa a tsena wa bobedi
le yena are šika la phala
kxaxoxa, re bone yo a filexo mpaya
Moroko, Ontata, Ontata, kxaxoxa.
Wa boraro xe a thonia xo
namela a opele kopelo alla,
šika la a kxaxoxa a wela
ka metseng. Kopelo ere šika
la phala kxaxoxa re bone
yo a filexo mpaya moroko, Ontata!
Ontata! kxaxoxa. Nawana ola wa
xaxo a ya xo mmanaxo,
are xe a tla mo tseleng a
hlakana le thšwene, Mosele &
be e le leina ta xaxwe. Thšweni
ya eva Mosele nkadime mehlaka
eo ya xaxo, le nna ke tloxo
a diina mekxopha e yaka.
Mosele a a pda mehlaka a fa
thšweni.

V. Dinonwane, Direto No. 31

(Nonwane)
 Xa ba fihla mmanpaxe, ara
 thšweni are yo lofa dinonyana
 kwa thšemong, ka xore thšwe-
 -ni e be e tšeele mosele diphe-
 -tšeta tša xaxwe. Thšweni
 yela ya ya thšemong. Mokekolo
 o mongwe ore phai! Sidiuwe
 Mosele. Thšweni ke e fetola yare
 xa ka a tswalwa ke le Mosele
 phai! Maeba! Ke tšwetšwe ke
 le nkhuwe. Motho a xakiwa ke
 monna, Maeba, a xakwa a
 xakelwa ruri le sefahloxa
 a se tsebe maeba. Mokekolo
 a theeleša a makala kudw, a
 boeleša are phai! Sidiuwe Mosele
 are: Xa a ka tswalwa ke
 Mosele, Maeba, ke tšwetšwe ke le
 ngwana a bo nkhuwe. Xa ba
 fihla xae mokekola a botša
 mmane a Mosele are: Motho o
 mwele a mmakaditše are: -
 o mwele, a mmakaditše, are

VI 405 Dinonwane, diveto, No. 31 K34/12

(Nonwane)

Xa ke a tswalwa ke le Mosele, ke
 tswetswe ke le Nkhuwe! Maeba!
 Motho axakiwa ke monnaxe maeba!
 a xakwa axaketwa ruri maeba!
 le sefahloxo xa a setsebe maeba!
 Mmanaxe ke xona a era thšweni
 are nke o adime o re bone xe
 di mo thswanela, a era ena
 Mosele. Byale a humana diphele
 di aperwe ke yena monye a tšona,
 Mosele a apere mehlaka ya xaxwe,
 thšweni a a pere mokxopha wabo
 yona. Ke xona mmiane a Mosele
 a efa Mosele le thšweni malwala
 are šilang, xa ba dutše ba
 šila thšweni yela e tšea e thšela
 ka xanong, e re nna xa xešo re
 šila re tja bupi, Mosele yena a
 hlatša serotwana ke mokha ba
 lenoxa xore nto ye ke thšweni,
 ke xona mmiane a Mosele a
 kxoboketša banna, ba tla ja
 tliho bona thšweni ye ke tšatši le
 ba e bolailexo ka lona.

405
 VII Dinonwane, direto No. 31
 (Dithai)

K34/12

7

Ke hlakane le pudi tša manaka
 a manyoka nyoke: Ke lešepa.
 Thai: Pota ka mo ve bolae tswiri.
 : ke le balelo. Thai: Nkuthukana mmaxe
 kana! Maotwana a koloi xe a
 sepela. Thai sa ve pho Molapong:
 Ke ngwedi. Thai! Tšema la xa
 Mattata le tšwife, le tootoo le a lelai
 Ke dikxaka! Thai Mokotli a lesa
 dikololo tša a fetaike nko e
 lesitše dikeledi tša tla kamolekamo.
 Thai ka hlakana le mašoboro a
 mantši ya arupilexo ka se mo
 tsebe: ke molahla, o kxelweng pele
 le o kxelweng moraxo xa o
 tsebexxe. Thai! Tšela ntepa tepa!
 le Borwa e ya Filili: ke tšela
 ya setimela Thai! Sa nthšita ke
 le mo: ke seokxola, motho a ka
 se itome sona. Thai! Se se senaxo
 molomo metse se tšea kae? ke
 lexapu. Thai! Tšwiifi le Mimupudung.
 Ke meriri ya hloxo.

405

8

8

VIII Dinonwane, Direto No. 31

K34/12

(Ditha)

Thai! thšou ya wela nthso ya okama:
ke thšilo xe e šila e sa wele mo
Sethebeng, xo ~~wela~~ wela bupi.

Thai! ra se tloxele matokong: ke
matiseho, xa a tsewi xe xo

huxiwa. Thai thai thai thai
ke borifi. Thai! ka ya Bopedi
ke nyabeya ka ba ka boya ke
nyabeya: ke mohlaba

~~Thai!~~ Thai! Lefsikana le lehibitšwana
ke Ramošwe.

Nonwane

xo be xo ma le Mokxalabye
a lema, ere. mantšiboya xaya
xae, nonyana e tle mo temeng
ye ya xaxe, e fete ere

phuru! phuru! Dhuru! byang xa bo
mele thšimong ya Mmatangtang,
byang bo boya boe fsine.

Mokxalabye xe a boya a fete
a nyake tema a se e bone, a fer-
te anyake tema a se e bone
xore na o be a lema fa.

Kae!

405

9

9

IV Dinonwane, direto No.31

K34/12

(Nonwane)

Mokxalabye a a pole Mokxophana a
 thlwe a lema lefase a se dule,
 mantšiboya xa a tloxa oyo fofa
 nonyana yare phuruiphuru! byang xa
 bo mele thšinlong ya mmatanatang.
 Mokxalabye xe a boya ka xosa sa
 a humana e le byang fela.
 A nyaka boletswa a e veyu,
 a khuta ka mabyanyeng,
 ya boya yare ke tle hile kere
 phuru! phuru! boletswa bya e
 swara, mokxalabye a tšwa
 ka mabyanyeng, a e swara,
 are ke e sa molala. Nonyana
 yare a ko ntese hle ke tla xo
 neela mange, dikōkō. Mokxalabye
 a ala seatta, yare bye, ya tlatla
 seatta. A nwa, a kwa a re tswa.
 A ye iša xae, a e lokela ka ntong.
 Basadi ba xaxwe a ba laela xore ba
 se botše motho. A re a sa ile
 mašimonyaneng a xa xwe ba šala
 ba šala ba e bulela ya * ithšabela.

X Dinonwane, Direto. No. 31

1. Thai Kota e thšweu molapong. Ke Kxwea-
-i
2. Kolobe maribu-ribu selo sa maboyaba
a lehlakore. Ke tsela
3. Thai! Xobane bana ba kxoši ba fihlile
re bona ka kxothlô xo falala. Ke
metse.
4. Thai! Mošimane ra ho! bosoxana byo o
tšere kae: Ke thšwene xe e sepele.
5. Thai! Pudi ya tate e tlemetšwe
serapeng: Ke lefidi xoba lerotse le
sale mo mohlanyeng wo wa lona.
6. Thai! Namane ya xeso e axetšwe
ka thata tše thšweu: Ke leleme.
7. Thai! Ke diexile mmela xoba
molilaba, xa ke tsaxa ka hwetša o
se xona: ke dinaledi...
8. Thai! Kobo ya papa le ya mma
di ya lekana: ke lexo dimo le le
-fase.
9. Thai! Ka itiya thšipi ya a kwala
xa Ma kempe. Ke mokoko xe o lla.
10. Thai! Pere e kxatha e sena boditse.
Ke xarane xe ove ořoka e fela.

XI Dinonwane, direto. no. 31

11. Thai: Thabana tše pedi Pateng;
Ke matswele a motho.
12. Thai: Kxomo ya xeso e wetše sedibeng
ka Šala ke swere ka mosela. ke lefello.
13. Thai: Kota e nthso molapo^{ng} ya medu
e meraro: ke pitša xe ena le matšhexo.
14. Pō Thai: Pota kamo ke pote ka more
bolaye Rašwee: ke boxobe xe le bo
thikile le le ba ba bedi.
15. Thai: Ke nametše sehlaro ka dikala
ka theoxa ka kutu: ke boxobe xe o
bo thoma xodima o bofeleletša ka fase.
16. Thai: Molato wa Montswidi, o tsena
ke montswidi a nnoši: ke molete xe o
tsena ke yona e nnoši.
17. Thai: Mmamoso a Mapou; ke
kolo!
18. Mašweu matlala - pitša: ke
meno xe ale^{ka} ka xanong.
19. Ke ile nokeno ke lela, ka boya ke
homotše. ke šexo xe o se loketše
ka metse.

405

12*

K34/12 12*

XV XI Dinomwane Direct No. 31

17. Ke nna le ^{lesome} masoxana a ~~leso~~
~~bokan~~ ba kuane tše thšwaanyana
 : Ke menwana e nate manala.

18. Thai! Ke nna le bahlanka ba
 bahlano, ka ba komā sekxweng
 ba bangwe ba a boya fela, ba
 ba a boya le phoofolo: Ke menwana
 ye ye xe phoofola e nyakanta,
 mengwe e tla boya fela e mengwe
 menwana e tla boya e tla boya e
 swere.

19. Thai! Bana ba mpidi ba a
 bina, mpidi yena xa a bine:
 Ke marula xa a xa, mme morula
 o sa we.

20. Thai! Mokekolwana o thlometše
 mataxa. Ke lempate. ~~Ends~~
 Molaodiši: Mrs. Phaladi Kobe.

Mphato: Ledingwana

From: Mr. A. J. Mahloana,

P.O. Landfontein
 Matlala Cent. School,
 Via Pietersburg.

end s 405